

वाग्यमनं भवति नियमेनेति केचित् दक्षिणाग्निहोमानन्तरं वाग्विसर्गः ।
 ततोऽध्वर्युर्गार्हपत्यात्कतिपयानङ्गारान्दुग्धश्चपणार्थमुत्तरतः पृथक्करोति खरमध्य
 ऽएवोत्तरतो भूमिसंलग्नानेव प्रेरयति न तूत्पाद्य । ततो गोः समीपे गत्वा दुग्ध-
 स्थालीमादाय तामभ्यन्तरे १) कुर्वन्नाहवनीयं पूर्वेणाहृत्य गार्हपत्यस्य पश्चादुपविश्य
 पृथक्कृतेष्वङ्गारेषु तां दुग्धस्थालीमधिश्चयति । ततो गार्हपत्ये परिस्तृतेभ्योऽन्य-
 दर्भतृणमेकं प्रदीप्तं कृत्वा तेन तृणेन स्थालीस्थं पयोऽवज्योत्य सुवेणापः प्रत्या-
 नीय पुनस्तथैवावज्योत्योदगुद्वास्य निदधाति । ततो हस्तं विसृज्य पुनः स्थाली-
 मादाय तत उत्तरतो निदधाति पुनरपि स्थालीमादाय ततोऽप्युत्तरतो निद-
 धाति । एतत्क्षिरुद्वास्य वैकङ्कतं सुक्सुवं गार्हपत्ये प्रतप्य हस्तेनोभयं सहैव तथा
 संमार्ष्टि यथोभयोरप्युपरि अधस्ताच्च सर्वहस्तेन संमर्शनं भवति । अथवा पूर्वं
 सुवमत्तर्बहिश्च हस्तेन संमृज्य पश्चात्सुचमपि तथैव संमार्ष्टि । ततः पुनः सुक्सुवं
 गार्हपत्ये प्रतप्योन्नेष्यामीति यज्ञमानं पृहति । यज्ञमानश्च तिष्ठन्नोऽमुन्नयेत्यध्वर्युम-
 नुजानाति । ततोऽध्वर्युः सव्ये हस्तेऽग्निहोत्रहवणीमुत्तानां निधाय दक्षिणेन
 सुवमादाय २) स्थालीतोऽग्निहोत्रहवण्यां चतुरुन्नीय सुवं ३) स्थाल्यामेव निद-
 धाति पञ्चावत्तिनः पञ्चकृत्व उन्नयनं कार्यम् । ततः प्रादेशमात्रीं पाल्ताशादिय-
 श्चिपवृक्षोद्भवां समिधं सुग्दण्डस्योपर्यङ्गुल्याद्यन्तरितां धारयंस्तां सुचं गार्हपत्यस्यो-
 परि समीपऽएव नीचैः कृत्वा ततो मुखमात्रे सुचं धारयन्नाहवनीयं प्रति हुरति ।
 गार्हपत्याहवनीययोर्मध्यदेशे सुचं नीचैर्गृहीत्वा पुनरप्युद्धृत्य मुखमात्रऽएव धार-
 यित्वाहवनीयं गत्वा तत्समीपे वायव्यां प्रादुपविश्य दक्षिणं ज्ञान्वाच्य सव्येन
 सुचं गृहीत्वा दक्षिणेन समिधमादधाति अग्निज्योतिषमिति । ततो दक्षिणेन सुच-
 मादायाग्निं प्रदीप्तं कृत्वा प्रदीप्तायां समिधि समिधो मूलभागादङ्गुलद्वयं त्यक्त्वा
 समिध उपर्याहुतिं जुहोति । अग्निर्ज्योतिरिति (३. १) मन्त्रेण गृहीतस्य पयसश्च-
 तुर्थीशं जुहोति इदमग्नयऽइति त्यागः । अथवा सजूर्देवेनेति (३. १०) मन्त्रेण
 रात्र्यग्निपदयुक्तेन पूर्वामाहुतिं जुहोति । ब्रह्मवर्चसकामस्याग्निर्वर्च इति (३. १)
 मन्त्रेण पूर्वामाहुतिं जुहोति । इति पूर्वाहुतौ त्रयो मन्त्रविकल्पाः । एवं पूर्वा-

१) तमाभ्यं १. २) ? सुचमा १. ३) च चतुरुन्नीय १.